

ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

Циклова комісія з соціальної роботи

Основи соціальної педагогіки

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки _____ *молодший спеціаліст* _____
(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

напряму _____ **5.13010101 «Соціальна робота»** _____
(шифр і назва напряму)

спеціальності _____ **молодший спеціаліст з соціальної роботи** _____
(шифр і назва спеціальності)

(Шифр за ОПП МПН 4)

Кіровоград
20____ рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

(повне найменування вищого навчального закладу)

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: викладач циклової комісії з соціальної роботи Тернавська Т.А.

Схвалено Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут
державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Протокол від _____ 20__ року № ____

_____ 20__ року Голова _____ Г. Ю. Шаркова

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “_____ Основи соціальної педагогіки _____” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки _____ молодший спеціаліст _____ напрямку

(назва освітньо-кваліфікаційного рівня)

(спеціальності) “_____ молодший спеціаліст з соціальної роботи з соціальної роботи

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система знань про соціальне виховання, цілісний соціально-педагогічний процес, побудований на суб’єкт-суб’єктній взаємодії педагогів та вихованців, цілі, завдання, принципи, методи, форми, зміст соціального виховання та соціально-педагогічної діяльності, аналіз їх з врахуванням змін, що відбуваються сьогодні у системі суспільних відносин та суспільній свідомості.

Міждисциплінарні зв’язки: _____ соціологія, педагогіка, психологія, право, філософія _____

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Соціальна педагогіка у соціалізації особистості

Змістовий модуль 2. Характеристика соціально-педагогічної діяльності

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Мета** дисципліни «Соціальна педагогіка» ознайомити студентів з становленням та досягненнями соціальної педагогіки, різноманітними напрямками сучасної соціально-педагогічної діяльності; розкрити суть основних понять соціальної педагогіки, факторів, інститутів соціалізації.

1.2. **Завдання:** оволодіння студентами – майбутніми соціальними працівниками базовими знаннями, уміннями та способами діяльності в області теорії та практики соціальної педагогіки.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

1. **Базові соціально-педагогічні поняття, категорії :** соціалізація, соціальна адаптація, соціальне виховання, фактори соціалізації, інститути соціалізації, соціально-педагогічна діяльність, об’єкт і суб’єкт соціалізації, норма та відхилення від неї у соціальній педагогіці.

2. **Філософські, методологічні і психолого-педагогічні основи соціального виховання:** інститути соціалізації, методологія соціального виховання, гуманістична спрямованість соціального виховання, структурний підхід у соціально-педагогічній діяльності.

3. **Соціально-педагогічні теорії та системи:** історія розвитку соціально-педагогічної теорії і практики; діагностичний, функціональний і психоаналітичний підходи у сучасній соціально-педагогічній діяльності, традиційні та новітні підходи до виховання, соціального захисту різних категорій людей.

4. **Педагогічний інструментарій:** система соціального виховання; методика соціального виховання; соціально-педагогічна технологія, форми соціального виховання, індивідуальна допомога людині, кризова допомога людині, об’єкт соціального виховання.

вміти :

- здійснювати аналіз різних соціально-педагогічних впливів на процес соціалізації людини;

- вивчати індивідуальні особливості дитини і специфіку її мікро середовища, виявляти інтереси і потреби, труднощі і проблеми, конфліктні ситуації, відхилення у поведінці;
- критично переосмислювати цінності традиційного виховання;
- створювати умови для розвитку розумових, фізичних, художніх здібностей дітей та підлітків;
- планувати і здійснювати соціально-педагогічну діяльність, організовувати виховну роботу у школі, класі, групі, що спрямована на формування загальної культури особистості, адаптацію особистості до життя у суспільстві, формування громадянської позиції.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **54** години/ 1,5 кредитів ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Соціальна педагогіка у соціалізації особистості.

Тема 1. Соціально-педагогічна діяльність на сучасному етапі розвитку української держави. Соціальна педагогіка як наука діяльності

Соціалізація особистості – мета соціальної педагогіки. Соціально-педагогічна діяльність як умова соціалізації особистості. Предмет та завдання соціальної педагогіки. Предмет і завдання соціальної педагогіки. Зв'язок соціальної педагогіки з іншими науками та сферами суспільного життя. Базові теорії соціальної педагогіки.

Тема 2. Теоретичні засади соціальної педагогіки. Основні поняття соціальної педагогіки

Основні категорії соціальної педагогіки. Принципи соціально-педагогічної діяльності. Структура та функції соціально-педагогічної діяльності. Зміст та структура професійно-етичної культури. Соціалізація особистості. Соціальне середовище як необхідна умова соціалізації особистості. Соціальна адаптація. Соціальне виховання. Соціальні інститути. Соціальна профілактика. Реабілітація. Соціальні послуги.

Тема 3. Деякі аспекти становлення соціальної педагогіки за рубежом

Історія генези соціальної педагогіки. Підготовка соціальних педагогів через соціальні студії у різних країнах світу. Спільне і відмінне у підготовці соціальних працівників і соціальних педагогів за рубежом.

Тема 4. Основні передумови соціально-педагогічної діяльності в Україні

Основні напрями державної молодіжної політики. Система центрів соціальних служб для молоді України. Стратегія управління діяльністю волонтерських груп: інноваційні підходи. Захист прав дитини як соціально-педагогічна проблема. Становище молоді в основних сферах життєдіяльності. Найважливіші соціальні проблеми молоді.

Змістовий модуль 2. Характеристика соціально-педагогічної діяльності

Тема 5. Соціально-виховні інститути в системі соціалізації особистості

Відкрита соціально-педагогічна система – ефективна умова соціалізації особистості. Вплив факторів соціально-педагогічної системи на процес становлення особистості. Технологізація соціально-педагогічної роботи. Типологія позашкільних освітньо-виховних закладів та специфіка їх діяльності. Дитячі заклади оздоровлення та відпочинку – одна з умов соціального впливу на особистість.

Тема 6. Сім'я як об'єкт соціально-педагогічної діяльності

Сім'я – провідний фактор соціалізації особистості. Типи сімей. Характеристика батьківства. Зміст та форми соціально-педагогічної роботи з сім'єю. Соціальне сирітство в Україні. Соціальний статус дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Державні заклади опіки дітей в Україні. Сімейні форми влаштування дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Тема 7. Соціальна робота з дітьми та молоддю з особливими потребами

Характеристика інвалідності як причини обмеженої дієздатності особистості. Моделі соціальної підтримки людей з обмеженими функціональними властивостями.

Тема 8. Соціально-педагогічна робота по подоланню різних форм дезадаптації підлітків та молоді

Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації. Особливості педагогічної профілактики адитивної поведінки підлітків. Профілактика негативних явищ у молодіжному середовищі.

3. Рекомендована література

Основна

1. Богданова І.М. Соціальна педагогіка: навч. посіб. / І.М. Богданова. – К.: Знання, 2008. – 343 с.
2. Костецький В. Розвиток соціальної сфери в Україні // Соціальна політика та соціальна робота. – 1996. - № 1. – С. 56-58.
3. Міщик Л.І. Соціальна педагогіка / Л.І. Міщик. — Запоріжжя: ЗДУ, 1999. – 234 с.
4. Мигович І.І. Соціальна робота / І. І. Мигович. — Ужгород: УДУ, 1999. – 178 с.
5. Соціальна педагогіка: підручник / [за ред. А.Й. Капської]. — К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 256 с.
6. Соціальна педагогіка : підручник. – [5-те вид. виправ. та доп.] / за ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Слово, 2011. – 488 с.
7. Соціальна педагогіка : навч. посіб. / О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, Т. Г. Веретенко ; за ред. О. В. Безпалько. – К. : Академвидав, 2013. – 321 с.
8. Євтух М.Б. Соціальна педагогіка: підручник / М.Б. Євтух, О.П. Сердюк. – 2-ге вид., стереотип — К.: МАУП, 2003. – 232 с.

Додаткова

1. Андрущенко В.П., Соціальна робота: менеджмент соціальної роботи / В.П. Андрущенко, І. І. Мигович, В.П. Бех, М.І. Михальченко. – К.: ДЦССМ, 2003. – Кн.7. – 135 с.
2. Антонов Л.И. Социология семьи / Л.И. Антонов, В.М. Медков. – М., 1994. –304 с.
3. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях / О.В. Безпалько. – К.: ЦНЛ, 2003. – 214 с.
4. Ващук Ф.Г. Шкільна психологічна служба / Ващук Ф.Г., Козубовська І.В., Сагарда В.В. // Школа. – 2001. - №5. - С. 19-24.
5. Виховна робота в закладах освіти України: збірник нормативних документів та методичних рекомендацій з питань організації виховної роботи / МО України: [упоряд.: С.В. Кириленко, С.І. Кривонос]. – К.: ІСДО, 1995. – 421 с.
6. Вишневський О. Методи і чинники сучасного українського виховання / О. Вишневський. – Дрогобич: Рідна школа, 1996. – 87 с.
7. Гнутель Я.В. Виховна робота в сучасних умовах: теорія й методика / Я.В. Гнутель. – Тернопіль, 1998. – 221 с.
8. Головатий М.Ф. Управлінські аспекти соціальної роботи: [курс лекцій] / Головатий М.Ф., Лукашевич М.П., Дмитренко Г.А. – К.: МАУП, 2002. – 376 с.
9. Гончаров В. Соціальна робота з неблагополучними родинами: практичний аспект / В.Гончаров // Соціальний захист. - 2005. - № 6. – С. 16-18.
10. Загальне положення про центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді : затверджено постановою КМУ від 27 серпня 2004 р. № 1126. // Урядовий кур'єр. - 10 вересня 2004 р. - № 170.
11. Загальнодержавна програма підтримки дітей та молоді на 2004-2008 рр. : затверджено Законом України від 18 листопада 2003 року № 1281-IV. // Урядовий кур'єр. - 17 грудня 2003 рок. - № 238.
12. Зверева І. Д. Соціальна робота в Україні / І. Д. Зверева, О. В. Безпалько. – К. : Центр навч. л-ри, 2004. – 256 с.
13. Зобенько Н.А. Робота психологічної служби з неблагополучними сім'ями / Н.А. Зобенько // Наук.Вісник УжДУ. Серія Педагогіка і соціальна робота. – К., 1998. - С.102-105.
14. Зайнятість молоді з функціональними обмеженнями / [ред. М.М. Ілляш]. – К., 2003. – 139 с.
15. Іванова О. Л. Менеджмент в соціальній роботі : метод. рекомендації до навч. курсу [для магістеріуму] / О.Л. Іванова – К. –Ужгород, 2000. – 42 с.

16. Калюжна І. Сімейні стратегії подолання кризи при вихованні дитини з інтелектуальною недостатністю / І. Калюжна // Соціальна політика і соціальна робота. - 2005. - № 3. – С. 125-137.
17. Капська А. Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю : навч.-метод. посіб. / А. Й. Капська. – К. : УДЦССМ, 2001. – 220 с.
18. Капська А.Й. Соціальна робота / А.Й. Капська. – К., 2005. – 327 с.
19. Мудрик А.В. Социальная педагогика А.В. Мудрик. – М.: «Академия», 2002. -351 с.
20. Коваль Л.Г. Соціальна педагогіка / Л.Г. Коваль, І.Д. Зверева, С.Р. Хлебик. – К.,1997. - 344 с.
21. Колков В. Определение эффективности социальных проектов / В. Колков // Социальная работа. – 2005. – №4. – С. 35 – 38.
22. Основы социальной педагогики / [под ред. П.И.Пидкасистого]. – М., 2002. – 201 с.
23. Социальная педагогика / [под общ. ред. Галагузовой М.А.] – М.: ВЛАДОС, 2001. – 314 с.
24. Социальная работа: теория и практика: [учеб. пособие] / [ответ. ред. Е.И. Холостова, А.С. Сорвина]. - М., 2002. – 427 с.
25. Соціальна робота з людьми, які живуть з ВІЛ/СНІД / [добірка статей] // Соціальна політика і соціальна робота. - 2005. - № 2. – С.5-144
26. Технологии социальной работы: учебник / [под общ. ред. проф. Е.И. Холостовой]. - М, 2002. – 400 с.
27. Типове положення про центр соціально-психологічної допомоги: затверджено постановою КМУ від 12 травня 2004 року № 608 // Урядовий кур'єр. - 2 червня 2004 року.
28. Типове положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей і молоді з функціональними обмеженнями : затверджено постановою КМУ від 8 вересня 2005 року № 877 // Урядовий кур'єр. - 28 вересня 2005 року.
29. Тубавіна І.Я. Соціальна робота з сім'єю за новим сімейним кодексом / І.Я. Тубавіна // Соціальний захист. - 2004. - №3. – С.39 – 40.
30. Фирсов М.В. Теория социальной работы: учеб. пособ. [для студ. высш. учебн. завед.] / М.В. Фирсов, Е.Г. Студенова. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 432 с.
31. Шахрай В.М. Технології соціальної роботи / В.М. Шахрай. - К., 2006. - 464 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання _____ залік
5. Засоби діагностики успішності навчання

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			екзамен	залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	добре	
75-81	C			
67-74	D			
60-66	E	задовільно	задовільно	незараховано
менш 60	F	незадовільно	незадовільно	